

Merendusnõukoja avalik pöördumine RK keskkonnakomisjoni ja minister Madis Kallase poole, 20.11.2023

Eesti on mereriik, meie merekultuuri ajalugu ulatub aastatuhandete kaugusele. Eesti merendus oma traditsioonide ja meresõidu kultuuriga algab ning lõpeb rannakülades. Alates järgmisest aastast kavandab riik rakendada kõigile rannakaluritele sunniviisiliselt püügiandmete elektroonset edastamist. Vaatamata Euroopa Liidu poolt võimaldatud nelja-aastasele üleminekuperioodile on Eesti Vabariik deklareerinud, et viib uue korra sisse ennaktempos ja üleminekuaega ei rakenda.

Meie rannakaluritele tähendab see uppumist digimaailma piiritusse avarusse, mis on täiel määral vastutus-ning asjatundmatult, veskikivina riputatud kalurite kaela Regionaal-ja põllumajandusministeeriumi ametnike poolt.

Rannakalureid kohustatakse edaspidiselt püügiandmete edastamiseks kasutama ainult nutitelefone või muid elektroonseid suhtlusvahendeid selleks loodud PERK-i rakenduse kaudu.. Ja seda teatud juhtudel isegi merel, vahetult püügivahendite juures. Suurel osal rannakaluritel puudub igasugune valmidus ja võimekus asuda oma

igapäevase raske põhitöö kõrvalt veel pelgalt aruandluse nõuete muutumise tõttu tundma õppima äppe digiekraanidel. Üksinda merel, lainetuses ja paadis pole see ka praktikas mõeldav. Hinnanguliselt on sajad teenekad kalurid sunnitud ameti maha panema ning töötute börsil koha sisse võtma. Seda tingimustes, kus põhjused pole mitte majanduslikud, vaid riigi poolt justnagu kiusuks peale sunnitud aruandluse kardinaalne ümbermuutmine, ja seda ajakapslis,kuhu füüsiliselt ei mahutu ei inimest ümberõpe ega ka selle läbiviimise riigipoolne organisatsioon. Teada on ka, et meie ranniku, saarte ja rannamere interneti võimekus ei kanna seda välja, paljudes kohtades on puudulik mobiililevi või puudub see sootuks.

Taoline riigipoolne lähenemine rannakalurite ja riigi vahelise suhtluse regulatsiooni on absoluutselt arusaamatu.

See on ehe näide riigipoolsest usaldamatusest ja hoolimatusest merel oma igapäevast leiba raske tööga teenivate meeste vastu. Pole teada, et kedagi kalurkonnast oleks järjekordse, ülevalt alla lajatatava riikliku korralduse väljatöötamise kaasatud. Järjekordselt on otsustatud asju ametnike suletud ringis ja jäetud kodaniku õigused oma huvide kaitsel kaasa rääkida, tähelepanuta. Viimane on täiel määral vastuolus Euroopa Liidu toimimise aluspõhimõtetega. Igas uute regulatsioonide väljatöötamise etapis nõutakse asjassepuutuvate, antud juhul rannakalurite sindusorganisatsioonide, kaasatust ning seisukohtadega arvestamist. Meie ametnikkond pole seda teinud.

Olukord on pretseedenditu. Paljudel rannakaluritel pole ei nutiseadmeid ega nende kasutamise kogemust kuna need on kulukad ja endaga ümber käimises pretensioonikad. Lihtsalt koolitusest või keerulise avalduse alusel saadavat 300 eurosest toetusest nutitelefone soetamiseks pole antud olukorras abi. Iga nutiseade kui sidevahend tähendab püsivalt täiendavat raha ja ajakulu. Ja seda rannakaluritele täiesti arusaamatutel ajenditel.

Teada on, et näiteks kogu Saaremaa ligi 250 rannakalurist on senini elektroonseid kanaleid püügiandmete edastamiseks teadaolevalt kasutanud vaid kuskil kümnendik. Suur osa kogu Eesti rannakalureid on juba piisavalt eakad ja neil on õigustatud ootus kuniks veel tervist ja jõudu jätkub, suhelda riigiga tavapärasel viisil – ikka kaldalt ja paberkanaliga või kasvõi telefoni teel. Ainult digirakenduse kasutamiseks võrgusulase palkamine oleks kaluri sissetulekuid arvestades liigselt kallihinnaline luksus.

Merendusnõukojale on edastatud Eesti Saarte Kogu (ESK) samateemaline pöördumine, mis on saadetud ESK poolt asjasse puutuvatele ministritele, Madis Kallasele ja Kristen Michalile. Oleme murelikud koos ESK-i ja kogu merendus -üldsusega lugedes eeltoodud pöördumisest : “Tänaseks on selgunud, et kui kavandatav kohustus peaks jõustuma uuel aastal, siis ligi kolmandik saarte kaluritest kavandab sellest esivanematelt õpitud elukutsest

loobuda. See oleks korvamatu kaotus meie rahvuskultuurile, sest just eakamad kalurid omavad suuremat teadmiste ning kogemuste pagasit oma elukutsest. Just nemad on meie kalurkonna teadjamehed, keda austades jätame neile võimaluse oma kutseoskusi noorematele edasi anda.”

Rannakalurite väljasuretamise tulemuseks on Eesti randade jätkuv ääremaastumine st.meie merepiiri tühjenemine põliste lojaalsete kodanike poolt. See on juba juhtunud meie idapiiril Narva-Jõesuust Värskani. Seda kõike praeguses pingelises julgeolekusituatsioonis. Endise Piirivalve juhina pean taolist tendentsi Eesti riigile ohtlikuks,arvestades faktiga,et praegune Eesti piirivalve võimekus nii inimjõult ,sõjaliselt väljaõppelt kui ka relvastuselt ei ole võrreldavad tegelikkuses hädavajalikkudena. Küsimus on – kellele on riigi taoline käitumine kasulik? Kindlasti mitte edukale ja jätkusuutlikule rahvusriigile.

Kellele ja kuidas me oma Eesti Vabariiki ehitame, ei peaks kindlasti mitte olema ühegi ametniku pärusmaa ei Brüsselis ega Tallinnas. Eesti Vabariik on meie riik ja rannakalurid on selle riigi sool ning nende suhtes riigipoolse hoolimatuse ülesse näitamine tuleks kahjurluseks sellesama oma riigi usaldusväärse ja omariikluse kontekstis..

Merendusnõukoja nimel

viitseadmiral Tarmo Kõuts

Merendusnõukoda

Maritime Chamber

Merenukal, 13.novembril 2023